Utbildningsinspektion i Gustavslundskolan

Innehåll

Inledning 1
Underlag 1
Beskrivning av skolan 2
Sammanfattande bedömning 2
Bedömning av utbildningsresultaten 3
Bedömning av verksamheten 4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen 6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Gustavslundskolan den 20-21 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Gustavslundskolan, dels den information som samlats in under besöket. Vid besöket deltog två gymnasieelever från Sveriges elevorganisation. Deras uppgifter, grundade på självständiga samtal och intervjuer av skolledning och elever, har bidragit till rapportunderlaget. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Gustavslundskolan intervjuades skolledningen, representanter för personal och elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass och årskurs 1–6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Gustavslundskolan	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	18
Skolbarnsomsorg	205
Förskoleklass	59
Grundskola	350

Gustavslundskolan ligger i norra delen av Växjö i området Hovshaga med närhet till skog och sjö. Vid skolan finns förskoleklass, grundskola årskurs 1–6 och skolbarnsomsorg. Förskolorna Lönneberga, Villekulla och Slottets förskola är knutna till området och leds av en särskild rektor. Förskoleverksamheten behandlas i Skolverkets rapport ”Utbildningsinspektion i Växjö kommun”.

Gustavslundskolan har ett upptagningsområde med elever från villa- och radhusområden såväl som hyreshus. Ungefär 15 procent av eleverna har utländsk bakgrund.

Eleverna i F–3 är fördelade på tre enheter, Kungsgården, Ljusglimten och Solgården. Inom varje enhet finns en förskoleklass, två eller tre åldersintegrerade grupper med elever i årskurs 1–3 och fritidshem för barnen i årskurs F–2. För varje enhet finns ett arbetslag bestående av förskollärare, fritidspedagoger och lärare.

I årskurs 4–6 är klasserna åldershomogena och ett arbetslag finns för varje årskurs. För barnen i årskurs 3–6 finns en särskild fritidshemsavdelning, Paraden. I praktiken är eleverna som är inskrivna i denna verksamhet nästan uteslutande elever i årskurs 3. Det finns även en öppen fritidsverksamhet under eftermiddagar för barnen i åk 4–6.

Gustavslundskolan är en byggnad i ett plan som uppfördes 1989. Lokalerna är anpassade för elever med funktionshinder. I skolbyggnadens mitt finns en rasthall med biljardbord och pingisbord där den öppna fritidsverksamheten bedrivs. I anslutning till denna ligger bibliotek, musiksal, slöjdsalar och idrottshall. Ytterligare en stor och modern idrottshall finns sammanbyggd med skolan och används för delar av undervisningen i idrott och hälsa. Undervisningen i hemkunskap i årskurs 5 och moderna språk i årskurs 6 sker vid den närliggande Norregårdskolan, där de flesta eleverna fortsätter sin utbildning i årskurs 7. I övrigt bedrivs all undervisning i Gustavlundskolans egna lokaler.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Gustavslundskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Gustavslundskolan övergripande är av god kvalitet. På många områden är kvaliteten mycket god. Skolan uppvisar goda kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik. Eleverna utvecklar också kunskaper enligt läroplanens strävansmål, såsom lust att lära, förmåga till samarbete, analys, diskussion och reflektion. Målen i läroplan och kursplaner är i hög grad styrande för verksamheten. Personalens kännedom om målen är god

och lokala bearbetningar av läroplanens strävansmål och uppnåendemål liksom kursplanemål i flertalet ämnen finns. Vidare ges eleverna goda möjligheter till delaktighet och inflytande i undervisningen och i utvärderingen av sitt lärande.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande område:

- Systematisk kunskapsuppföljning i andra ämnen än svenska, matematik och engelska behöver utvecklas.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brist snarast skall åtgärdas.

- Svenska som andraspråk ges som stöd och inte som ett eget ämne (2 kap 16 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Elevernas resultat enligt de nationella ämnesproven i årskurs 5 framgår av nedanstående tabell. Resultaten har de senaste tre åren varit bättre än provresultaten i Växjö kommun som helhet, särskilt i engelska och matematik där skolans resultat legat mellan 5 och 7 procentenheter över kommunsnittet.

Tabell Andel elever som nådde de mål som mäts i de nationella ämnesproven i åk 5

	2002/2003	2003/2004	2004/2005
Svenska	88 %	95 %	91 %
Engelska	97 %	96 %	97 %
Matematik	94 %	96 %	91 %

Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling, utöver de nationella ämnesproven, görs av lärarna i samband med utvecklingssamtal. Rektorerna tar del av den dokumentation som lärarna då upprättar och håller sig informerade om kunskapsresultaten, speciellt i svenska, matematik och engelska. Någon samlad bild av skolans resultat, utöver de nationella ämnesproven, finns dock inte. Inspektörerna bedömer därför att systematiska sammanställningar och analyser av kunskapsresultaten i andra ämnen än svenska, engelska och matematik behöver utvecklas.

Genom observationer och intervjuer bedömer inspektörerna att eleverna i hög grad utvecklar kunskaper enligt läroplanens strävansmål, såsom nyfikenhet och lust att lära, förmåga att samarbeta, diskutera, reflektera och argumentera. Flertalet av de elever som inspektörerna möter vid besök i verksamheten är kreativa, engagerade i sitt lärande och duktiga på att uttrycka sig.

Överlag trivs eleverna i skolan och känner sig trygga. Bråk och kränkande behandling förekommer emellertid, framförallt på rasterna.

Sammanfattning

Elevernas resultat i svenska, engelska och matematik är goda. Eleverna utvecklar också kunskaper enligt läroplanens strävansmål.

Någon samlad bild av skolans resultat, utöver de nationella ämnesproven, finns inte. Inspektörerna bedömer därför att systematiska sammanställningar och analyser av kunskapsresultaten i andra ämnen än svenska, engelska och matematik behöver utvecklas.

Överlag trivs eleverna i skolan och känner sig trygga.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Genom intervjuer och observationer i verksamheten framgår att skolan arbetar medvetet och systematiskt med värdegrundsfrågor, bl.a. genom samtal i olika gruppkonstellationer och dramaövningar. Vid skolan finns en ”Handlingsplan för en skola utan mobbning och trakasserier” som tar upp förebyggande insatser och åtgärder då mobbning eller trakasserier upptäcks. Planen finns på skolans hemsida och är känd av elever och föräldrar. Dessa bekräftar också att skolan arbetar för att förebygga och motverka kränkande behandling.

Samverkan mellan skolan och föräldrarna sker bl.a. genom ett föräldraråd som består av några föräldrar från varje klass samt rektorerna. Rådet tillkom våren 2005 och träffas två gånger per termin. Exempel på frågor som behandlats i rådet är omfattning av läxor och rastvakter.

Av intervjuer och klassrumsbesök framgår att eleverna har goda möjligheter till inflytande och delaktighet. Planering och utvärdering av undervisningen tillsammans med eleverna förekommer i alla årskurser. Inom det tematiska arbetet, vilket introduceras redan i förskoleklassen och utgör en stor del av undervisningen i samtliga årskurser, har eleverna stort utrymme att välja innehåll och arbetsformer. Lärandet utgår ofta från elevernas egna idéer och eleverna uppmuntras att använda sin fantasi. I årskurs 6 finns ett planeringsråd bestående av elevrepresentanter och personal som träffas varje vecka för att planera och diskutera undervisningens upplägg och innehåll. Inspektörerna bedömer detta initiativ som föredömligt.

Vid klassråd och elevråd diskuteras främst praktiska frågor, som skolmaten och inköp av lekredskap, men även ordningsfrågor. Medverkan i elevrådet är attraktivt och eleverna ger exempel på att rådet har en reell möjlighet att påverka.

Innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen

Målen i läroplan och kursplaner är i hög grad styrande för verksamheten. Personalens kännedom om målen är god och rikligt med lokala bearbetningar av

läroplanens strävansmål och uppnåendemål liksom kursplanemål i flertalet ämnen finns. Exempelvis har förskollärarna utarbetat konkretiseringar av mål för förskoleklassens verksamhet inom social, språklig och motorisk kompetens. Personalen i årskurs 4–6 har formulerat långsiktiga mål för årskurs 6 utifrån läroplan och kursplaner, vilka presenteras för elever och föräldrar i årskurs 4. Inspektörerna har vidare sett exempel på bra skriftliga planeringar av temaarbeten med konkretiseringar av mål i flera olika ämnen och s.k. sociala mål, liksom metoder för genomförande och utvärdering. Elever och föräldrar får genom information från lärarna kunskap om målen för utbildningen.

På skolan finns intresse och engagemang för att förnya matematikundervisningen, vilket varit ett utvecklingsområde de två senaste läsåren. Enligt en lärarenkät har förändringar av matematikundervisningen skett genom införande av mer laborationer, par- och gruppövningar och diskussioner, vilket bekräftas av inspektörernas observationer av undervisningen. Många elever uttrycker sig positivt om undervisningen och tycker att matematik är roligt.

Utvärdering av lärandet och särskilda stödinsatser

Vid utvecklingssamtalen behandlas elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling i förhållande till de nationella målen för utbildningen. Utvecklingssamtalen involverar på ett bra sätt elever och föräldrar. Vid det sista utvecklingssamtalet i årskurs 6 är det elevens egen skriftliga utvärdering av sina kunskaper i förhållande till skolans långsiktiga mål för årskurs 6 och reflektioner kring detta som ligger till grund för samtalet. Samtalen dokumenteras och individuella mål fastställs och följs upp. Vidare har alla elever s.k. loggböcker som följer dem från förskoleklass till årskurs 6 där de samlar teckningar, berättelser, skriftliga redovisningar m.m. Materialet används i viss mån som underlag för samtal om elevens kunskapsutveckling.

Vid skolan finns fungerande rutiner för att upptäcka behov av särskilda stödinsatser samt upprätta och följa upp åtgärdsprogram. Åtgärdsprogram skrivs både vid sociala och kunskapsmässiga stödbehov och har bra innehåll, enligt de exempel som inspektörerna har tagit del av. Beslut om stödinsatsernas omfattning och form samordnas i skolans elevvårdsteam på grundval av en årlig inventering av stödbehov. Omprioriteringar görs löpande. Skolans fyra speciallärare ger stöd i smågrupper eller i klassrummet, någon gång enskilt. Stödinsatserna sker i nära samarbete med klasslärarna och knyter an till temaarbeten och annat som klassen arbetar med. Stödinsatser görs även i form av personalförstärkning i vissa grupper och handledning av personal. Studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolans arbetsplan är ett kortfattat dokument som innehåller ”Skolans gemensamma värderingar” och skolans tre ”grundpelare för arbetet med barnen” vilka är Språket, Social kompetens och Ämnesövergripande arbete. I arbetsplanen sägs att denna skall utgöra utgångspunkt för och prägla alla de dokument och handlingsplaner som skolan arbetar fram. Av intervjuer och observationer framgår att de tre ”grundpelarna” är förankrade hos personalen och har genomslag i verksamheten.

Det löpande kvalitetsarbetet, i form av prioriterade områden för skolan och för arbetslagen samt utvärderingar av dessa, dokumenteras i skolans kvalitetsredo-

visningar. Personalen är i hög grad aktiv i kvalitetsarbetet vad gäller såväl planering som utvärderingar. Kvalitetsarbetet har koppling till de nationella målen för utbildningen. Flera goda exempel finns i kvalitetsredovisningen för läsåret 2003/2004 på tydliga mål, bedömningar av måluppfyllelse, analys och åtgärder för vidare utveckling. För andra utvecklingsområden är denna struktur inte lika tydlig. Sammantaget bedömer inspektörerna likväl skolans kvalitetsarbete som välfungerande.

Skolledning och intern kommunikation

Skolan leds av en rektor och sedan höstterminen 2005 även en biträdande rektor. Rektorn har förskollärarexamen, ytterligare utbildning i pedagogik och ledning och administration, samt har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Även den biträdande rektorn är utbildad förskollärare. Skolan har en ledningsgrupp bestående av rektorerna och en gruppledare från varje arbetslag som träffas en gång i veckan. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och står för ett gott ledarskap med tydliga pedagogiska visioner. Personalen framhåller att rektorn har förmåga att tillvarata olika kompetens hos personalen, är lyhörd och har en rak kommunikation.

Sammanfattning

Skolans verksamhet är genomgående av god kvalitet. Målen i läroplan och kursplaner är i hög grad styrande för verksamheten. Personalen har god kännedom om målen och rikligt med lokala bearbetningar av läroplanens strävansmål och uppnåendemål liksom kursplanemål i flertalet ämnen finns. Även elever och föräldrar har kunskap om målen för utbildningen. Skolan arbetar medvetet och systematiskt med värdegrundsfrågor och kända rutiner finns för arbetet mot kränkande behandling. Eleverna ges goda möjligheter till inflytande och delaktighet i undervisningen, exempelvis inom det tematiska arbetet som utgör en stor del av undervisningen i samtliga årskurser. Utvärdering av elevernas lärande sker framförallt vid utvecklingssamtalen, som på ett positivt sätt involverar elever och föräldrar. Arbetet kring särskilda stödinsatser är välorganiserat, stöd ges på olika sätt utifrån elevernas behov och har samband med den undervisning som ges inom klassens ram. Slutligen är kvalitetsarbetet välfungerande och rektorn står för ett tydligt pedagogiskt ledarskap.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Av intervjuerna framkommer att undervisningen i svenska som andraspråk betraktas som en stödinsats och ges som ett komplement till undervisningen i svenska. Inspektörerna bedömer att undervisningen därmed inte uppfyller grundskoleförordningens krav att svenska som andraspråk skall anordnas för berörda elever i stället för undervisning i svenska.

I övrigt bedömer inspektörerna att Gustavslundskolan erbjuder den utbildning som krävs enligt författningarna.

För undervisningen används uteslutande lärare, förskollärare och fritidspedagoger med utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Såväl gemensam som individuell kompetensutveckling för lärarna anordnas. Denna ligger i linje med skolans prioriterade utvecklingsområden. Lärarna uttrycker att de är nöjda med de fortbildningssatsningar som görs och att de upplever dessa som meningsfulla.

Skolans materiella resurser i form av lokaler, läromedel och annan utrustning bedöms som goda. Särskilt värdefulla resurser är biblioteket, med ett rikt utbud av skön- och facklitteratur, samt tillgången till två stora välutrustade idrottshallar.

Sammanfattning

Undervisningen i svenska som andraspråk uppfyller inte grundskoleförordningens krav då den ges som stöd och inte som ett eget ämne.

Inspektörerna bedömer i övrigt att Gustavslundskolan erbjuder den utbildning som krävs enligt författningarna. Undervisande personal har adekvat utbildning och får del av kompetensutveckling som ligger i linje med skolans prioriterade områden. Skolans materiella resurser i form av lokaler, läromedel och annan utrustning är goda.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Anna-Karin Falkenström

Jan V Nilsson